

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen sekä lentoliikennesopimuksen soveltamisesta tehdyn lisäsopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen sekä lentoliikennesopimuksen soveltamisesta tehdyn lisäsopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi (HE 106/2019 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ylitarkastaja Sofia Johansson, liikenne- ja viestintäministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Liikenne- ja viestintävirasto

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Finavia Oyj

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy 16. ja 21.6.2011 allekirjoitetun Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen (liittymissopimus) sekä 16. ja 21.6.2011 allekirjoitetun Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lisäsopimuksen Amerikan yhdysvaltojen, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden, Islannin sekä Norjan kuningaskunnan välisen lentoliikennesopimuksen soveltamisesta (lisäsopimus). Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy lait liittymissopimuksen ja lisäsopimuksen voimaansaattamisesta.

Valiokunnan mietintö LiVM 1/2020 vp

Sopimukset ovat luonteeltaan sekasopimuksia, joiden osapuolina ovat sekä EU että sen jäsenvaltiot. Sopimusten määräykset kuuluvat osittain unionin ja osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy sopimukset siltä osin kuin sopimusten määräykset kuuluvat Suomen toimivaltaan.

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Amerikan yhdysvaltojen välinen lentoliikennesopimus (EU:n ja Yhdysvaltojen välinen lentoliikennesopimus) allekirjoitettiin 25. ja 30.4.2007. Sopimusta on sovellettu väliaikaisesti 30.3.2008 alkaen. Sopimusta on muutettu 24.6.2010 allekirjoitetulla pöytäkirjalla. Pöytäkirjaa on sovellettu väliaikaisesti sen allekirjoituspäivästä lähtien. Sopimuksessa määrätään kolmansien maiden liittymisestä sopimukseen. Norjan ja Islannin liittyminen sopimukseen on toteutettu liittymissopimuksella ja lisäsopimuksella.

Liittymissopimuksen ja lisäsopimuksen tarkoituksena on luoda yhä kattavammat lentoliikennesuhteet EU:n, Yhdysvaltojen, Islannin ja Norjan välille. Sopimusten tarkoituksena on varmistaa, että ilmailualan yhteiset markkinat Euroopassa sekä EU:n ja Yhdysvaltojen välisessä lentoliikennesopimuksessa vahvistettu Atlantin ylittävien lentojen sääntelykehys ovat johdonmukaiset keskenään. Sopimuksilla tavoitellaan taloudellista etua lentoyhtiöille ja kuluttajille EU:ssa.

Esitykseen sisältyy lakiehdotukset sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksilla säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimusten kanssa. Liittymissopimuksen ja lisäsopimuksen voimaantulon edellytyksenä on, että kaikki sopimusten osapuolet ratifioivat sopimukset. Sopimukset eivät ole vielä tulleet kansainvälisesti voimaan. Hallituksen esityksen tavoitteena on saada sopimuksille eduskunnan hyväksyntä ja voimaansaattaa sopimukset Suomen osalta. Kyseinen kansallinen hyväksyminen on edellytys sopimusten kansainväliselle voimaantulolle. Eduskunta on hyväksynyt EU:n ja Yhdysvaltojen välisen lentoliikennesopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta helmikuussa 2008. Eduskunta on lisäksi hyväksynyt EU:n ja Yhdysvaltojen välisen lentoliikennesopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan sekä lain pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta toukokuussa 2013.

Liittymissopimus tulee voimaan myöhäisimpänä seuraavista ajankohdista: 1) EU:n ja Yhdysvaltojen välisen lentoliikennesopimuksen voimaantulopäivänä, 2) EU:n ja Yhdysvaltojen välisen lentoliikennesopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan voimaantulopäivänä tai 3) kuukauden kuluttua viimeisimmän sellaisen diplomaattisen nootin päiväyksestä, jolla osapuolet vahvistavat, että kaikki liittymissopimuksen voimaantulon edellyttämät tarvittavat menettelyt on saatettu päätökseen. Lisäsopimus tulee voimaan joko kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona osapuolten välisen noottienvaihdon, jolla on vahvistettu, että kaikki sopimuksen voimaantulon edellyttämät menettelyt on saatettu päätökseen, viimeisin nootti on päivätty, tai liittymissopimuksen voimaantulopäivänä, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on myöhäisempi.

EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 5 kohdan mukaan neuvosto voi komission ehdotuksesta päättää unionin tekemän sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta ennen sen voimaantuloa. Liittymissopimusta ja lisäsopimusta sovelletaan neuvoston päätöksen mukaisesti väliaikaisesti ja täysimääräisesti allekirjoituspäivästä 21.6.2011 lähtien, kunnes sopimusten tekemistä varten tarvittavat menettelyt on saatettu päätökseen. Sopimuspuolet soveltavat sopimuksia

Valiokunnan mietintö LiVM 1/2020 vp

väliaikaisesti niiden voimaantuloon saakka siinä määrin kuin se on kansallisen lainsäädännön nojalla mahdollista. Valtioneuvoston asetuksilla voitaisiin säätää, että lakeja sopimusten voimaansaattamisesta sovelletaan ennen sopimusten kansainvälistä voimaantuloa.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksessä tarkoitettua liittymissopimuksen ja lisäsopimuksen hyväksymistä sekä lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 106/2019 vp tarkoitettut sopimukset siltä osin kuin ne kuuluvat Suomen toimivaltaan.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomina hallituksen esitykseen HE 106/2019 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Helsingissä 13.2.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Sandra Bergqvist r
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Ano Turtiainen ps
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula